

เรื่อง การศึกษาผลการดำเนินงานโครงการนำร่องการจัดกิจกรรม การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชน พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

นายวิรัช ลิ้มเจริญสุข

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ บริบทลักษณะเฉพาะของภาคใต้ ที่สำคัญประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน ไม่นิยมพูดภาษาไทย มีบางส่วนที่พูดภาษาไทยไม่ได้เลย มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ต่างไปจากท้องถิ่นอื่น ยกเว้นจังหวัดสตูล ซึ่งส่วนใหญ่พูดและใช้ภาษาไทยได้อย่างแพร่หลาย อัตลักษณ์ตามแนววิถีชีวิตที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามหลักศาสนบัญญัติของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ดังกล่าว ส่งผลต่อแนวคิดด้านการจัดการศึกษานับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2554) การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากโรงเรียนเอกชนในภูมิภาคอื่นๆ นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนมากกว่าโรงเรียนของรัฐ คือโรงเรียนเอกชนจัดการเรียนการสอน 2 หลักสูตร ทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรอิสลามศึกษา ซึ่งมีการจัดการศึกษาที่เป็นลักษณะเฉพาะ หลักสูตรจัดการเรียนการสอนส่วนมากขาดแคลนครู ครูผู้สอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก ครูผู้สอนไม่ครบชั้นเรียน ส่งผลกระทบต่อการจัดเวลาเรียน ไม่สามารถจัดได้ครบ 60 นาที/คาบ (สำนักงานงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554) ด้วยสาเหตุนี้ ทำให้ความรู้พื้นฐานของนักเรียนเอกชนในการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา หรือการเรียนในสายวิชาชีพ ที่ต้องใช้ความรู้พื้นฐานของวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์หรือวิชาสามัญทั่วไป น้อยกว่านักเรียนในสังกัดอื่น ๆ หรือภูมิภาคอื่น และจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-net) ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนโรงเรียนเอกชน พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 5 วิชาหลัก ประกอบด้วยวิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์และวิชาภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศมาโดยตลอด (สำนักงานทดสอบมาตรฐาน, 2562) เพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จึงได้ประสานงานกับมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ สนับสนุนและติดตั้งอุปกรณ์การรับสัญญาณอินเทอร์เน็ต การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) (มูลนิธิทางไกลผ่านดาวเทียมในพระราชูปถัมภ์, 2561) ให้กับโรงเรียนเอกชนนำร่องสำหรับโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสตูล และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสบ้าย้อย) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 จำนวน 58 แห่ง เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและเกิดความเสมอภาคทางการศึกษา

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

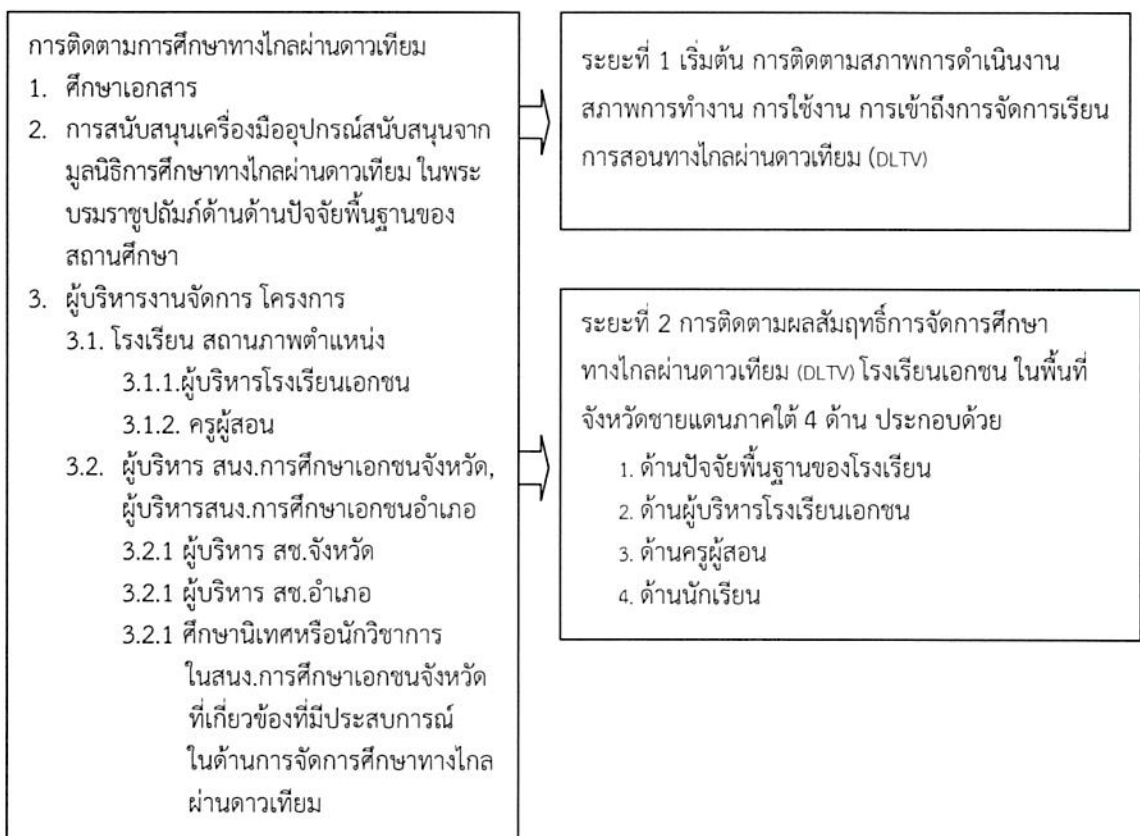
1. เพื่อติดตามสภาพการดำเนินงาน สภาพการทำงาน สภาพการใช้งาน การเข้าถึง การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชนในระดับคุณภาพของผู้เรียน ให้ได้มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน

2. เพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษามูลการดำเนินงานโครงการนำร่องการจัดการศึกษากิจกรรม การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของโรงเรียนเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมี กรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษาโครงการนำร่องการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) โรงเรียนเอกชน จังหวัดชายแดนภาคใต้

4. ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาโครงการนำร่องการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) การศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

1. ระยะที่ 1 ระยะเริ่มต้น การติดตามสภาพการดำเนินงาน สภาพการทำงาน การใช้งาน การเข้าถึงการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ด้วยการกำหนดประชุม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน จำนวน 58 แห่งๆ ละ 9 คน จำนวน 522 คน การรวบรวมข้อมูลใช้แบบบันทึกข้อมูลและแบบสอบถามโครงการนำร่องการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการประเมินผลโครงการนำร่องการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ที่ผู้ศึกษาร่วมกับมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ พัฒนขึ้น เพื่อลงพื้นที่ในการติดตามโรงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างปีงบประมาณ 2563 – 2564 แบ่งการเก็บข้อมูลภาคสนาม จำนวน 5 ครั้ง ตามวันเวลาดังนี้

ครั้งที่ 1 โรงเรียนเอกชนจังหวัดสงขลา จำนวน 6 แห่ง และโรงเรียนเอกชนจังหวัดสตูล จำนวน 7 แห่ง ระหว่างวันที่ 20 – 25 ธันวาคม 2563

ครั้งที่ 2 โรงเรียนเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 2 แห่ง และโรงเรียนเอกชนจังหวัดยะลา จำนวน 9 แห่ง ระหว่างวันที่ 14 – 19 กุมภาพันธ์ 2564

ครั้งที่ 3 โรงเรียนเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 12 แห่ง ระหว่างวันที่ 7 – 12 มีนาคม 2564

ครั้งที่ 4 โรงเรียนเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 2 แห่ง และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 9 แห่ง ระหว่างวันที่ 15 – 19 มีนาคม 2564

ครั้งที่ 5 โรงเรียนเอกชนในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 11 แห่ง ระหว่างวันที่ 22 – 26 มีนาคม 2564

หมายเหตุ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) จึงไม่สามารถดำเนินจัดกิจกรรมที่วางตามแผนได้

ระยะที่ 2 ติดตามการจัดกิจกรรมนำร่องการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีงบประมาณ 2566 จากการตอบแบบสอบถามผ่านกูเกิลฟอร์ม (Google Form) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดและอำเภอที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอ ศึกษาพิเศษหรือ นักวิชาการศึกษาจังหวัดที่รับผิดชอบ โรงเรียนเอกชน จำนวน 58 แห่ง ผู้บริหารและครู จำนวน 178 คน

5. ผลการติดตามสภาพการดำเนินงาน สภาพการทำงาน สภาพการใช้งาน การเข้าถึงการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

ระยะที่ 1 เริ่มต้นการติดตามสภาพการดำเนินงาน สภาพการทำงาน สภาพการใช้งาน การเข้าถึงการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชนในระดับคุณภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน มีดังนี้

1. โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 58 แห่ง อยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส มากที่สุด จำนวน 20 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 34.48 รองลงมาคือจังหวัดปัตตานี จำนวน 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 27.59 จังหวัดยะลา จำนวน 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 15.52 และจังหวัดที่น้อยที่สุด คือ จังหวัดสงขลา จำนวน 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.24

2. ครูสอนตรงตามวิชาเอก จำนวน 1,941 คน คิดเป็นร้อยละ 75.08 สอนไม่ตรงวิชาเอก จำนวน 644 คน คิดเป็นร้อยละ 24.92 ของจำนวนครูทั้งหมด

3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ใช้สอนซ่อมเสริม คิดเป็นร้อยละ 68.97 รองลงมาคือ อื่นๆ เช่น ครูไม่อยู่ไปอบรม หรือติดประชุม เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 32.76 และขาดแคลนครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 25.86

4. โรงเรียนเอกชนที่ใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อใช้สอนซ่อมเสริม คิดเป็นร้อยละ 68.97 รองลงมาคือ อื่นๆ เช่น ครูไม่อยู่ไปอบรม หรือติดประชุม เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 32.76 และขาดแคลนครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 25.86 สำหรับการใช้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทั้งรูปแบบการใช้งานดาวเทียมตามตารางเวลาถ่ายทอดสดและดูย้อนหลัง คิดเป็นร้อยละ 72.41 รองลงมาคือ ดูย้อนหลัง คิดเป็นร้อยละ 27.59

5. การใช้งานการจัดการเรียนรู้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV ใช้ทั้งรูปแบบการใช้งานดาวเทียมตามตารางเวลาถ่ายทอดสดและดูย้อนหลัง คิดเป็นร้อยละ 72.41 รองลงมาคือ ดูย้อนหลัง คิดเป็นร้อยละ 27.59

6. โรงเรียนที่ใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ส่วนใหญ่จัดรูปแบบการจัดชั้นเรียนและสาระการเรียนรู้ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในลักษณะ 1 ห้องต่อหนึ่งชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 56.89 และติดตั้งอุปกรณ์รับสัญญาณได้ไม่ครบทุกระดับชั้นที่โรงเรียนเปิดสอน คิดเป็นร้อยละ 56.90 การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่ใช้ในบางคาบเรียนตามหลักสูตร ในทุกระดับชั้น

7. ครูผู้สอน ใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในการจัดการเรียนการสอน มีการดำเนินการ “จัดวาง TV ในระดับสายตา” มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (1.00) รองลงมาคือ การศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ คลิปวิดีโอ การสอนเพื่อทำความเข้าใจในบทเรียนและคาดการณ์ ปัญหาล่วงหน้าพร้อมทั้งหาวิธีการแก้ปัญหา การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ ใบงาน และใบกิจกรรม การเรียนรู้ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน จัดวาง TV ให้นักเรียนหลังห้องเรียนมองเห็นได้ชัดเจน และจัดให้มีแสงสว่างเหมาะสมกับการใช้ DLTV (0.98) และฝึกให้นักเรียนกล้าการแสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปลองค์ความรู้ นำเสนอผลงาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และร่วมกับนักเรียนในการสรุปลองค์ความรู้หลังจบบทเรียน (0.96) โดยรายการที่มีการดำเนินการน้อยที่สุดคือ “กรณีครูต้องสอนมากกว่า 1 ชั้นเรียนในเวลาเดียวกัน ควรศึกษากิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างละเอียด เพื่อวางแผนการใช้เวลาในการหมุนเวียน สับเปลี่ยนการกำกับ ดูแลชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม” (0.44)

8. ผู้บริหารโรงเรียน บริหารจัดการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มีแผนการจัดการ “กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนตามความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล ดันสังกัดและมูลนิธิ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม” มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (0.91) รองลงมาคือ วางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ DLTV ที่กำหนดอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง (0.91) และจัดให้มีฝ่าย ICT คอยให้ความช่วยเหลือครูด้านเทคนิค และเทคโนโลยีอย่างทันท่วงที (0.81) โดยรายการที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด คือ “จัดทำตารางสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับ ตารางออกอากาศของโรงเรียนต้นทาง” (0.36)

สรุปลงคุณภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

1. ผลการประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยในปีการศึกษา 2563 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นมากที่สุดกว่าทุกระดับ (เพิ่มขึ้น 16.06) รองลงมาคือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เพิ่มขึ้น 15.67) และมัธยมศึกษาปีที่ 2 (เพิ่มขึ้น 14.43) สำหรับปีการศึกษา 2564 พบว่าผลการประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนส่วนใหญ่มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นมากที่สุดกว่าทุกระดับ (เพิ่มขึ้น 3.17) รองลงมาคือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (เพิ่มขึ้น 2.96) และระดับประถมศึกษาปีที่ 5 (เพิ่มขึ้น 2.82) แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ผลการประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน ในปีการศึกษา 2564 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ลดลง (ลดลง 0.24)

2. ผลการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนของนักเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปีการศึกษา 2563 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการประเมินเพิ่มขึ้นมากที่สุดกว่าทุกระดับ (เพิ่มขึ้น 13.05) รองลงมาคือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (เพิ่มขึ้น 12.63) และมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เพิ่มขึ้น 11.63) ปีการศึกษา 2564 ผลการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนของนักเรียนมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการประเมินสูงขึ้นมากที่สุดกว่าทุกระดับ (เพิ่มขึ้น 3.55) รองลงมาคือระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (เพิ่มขึ้น 2.59) และระดับประถมศึกษาปีที่ 4

(เพิ่มขึ้น 2.05) แต่อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนของนักเรียน ในปีการศึกษา 2564 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ลดลง (ลดลง 0.95)

3. ผลการประเมินการทดสอบ NT ด้านภาษาของนักเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งในปีการศึกษา 2563 และ 2564 ปีการศึกษา 2563 ทั้งในระดับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และระดับประเทศ มีแนวโน้มลดลง แต่โรงเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนที่ได้รับ DLTV มีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มกว่าทั้งระดับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และระดับประเทศ

4. ผลการประเมินคะแนน O-Net ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนที่ได้รับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มีคะแนนต่ำกว่าทั้งระดับค่าเฉลี่ยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และระดับประเทศ ในทุกรายวิชาและในทุกปีการศึกษา

สรุปการติดตามสภาพการดำเนินงาน สภาพการทำงาน สภาพการใช้งาน การเข้าถึง การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชนในระดับคุณภาพของผู้เรียน ให้ได้มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน พบว่ามีโรงเรียนเอกชน จำนวน 14 แห่ง พัฒนาต่อยอดจากที่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มศักยภาพ จำนวน 42 แห่ง ใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ตามบริบทของโรงเรียน และยังมีเหลืออีก จำนวน 2 แห่ง ที่ยังไม่ได้ใช้งาน คือ 1. โรงเรียนกาบังศานต์ ศาสตร์วิทย์ฯ จังหวัดยะลา และ 2. โรงเรียนอนุบาลดารุสฮาดีช จังหวัดยะลา (เนื่องจากในวันที่ได้รับการจัดสรรอุปกรณ์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โรงเรียนเปิดสอนไม่ครบทุกระดับชั้น และเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของระลอกใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19)

ระยะที่ 2 การติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียน 2. ด้านผู้บริหารโรงเรียน 3. ด้านครูผู้สอน และ 4. ด้านนักเรียน ผู้ศึกษาได้สรุปผลการดำเนินงาน มีรายละเอียดดังนี้

ผลการติดตามโครงการนำร่องการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีค่าเฉลี่ยดังนี้

1. ด้านปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\mu=3.41, \sigma=0.87$)
2. ด้านผู้บริหารโรงเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\mu=3.49, \sigma=0.80$)
3. ด้านครูผู้สอน การจัดการเรียนการสอนของครูปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่าอยู่ในค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu=3.51, \sigma=0.73$)

4. ด้านนักเรียน ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามความต้องการสังคม การจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาและการบริหารจัดการตามความร่วมมือกันขององค์กรตามมาตรฐาน การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เมื่อแยกการพิจารณารายการจัดการภาพรวมแต่ละมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อแรก พบว่าข้อ 4.8 การจัดสภาพห้องเรียน อาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu=3.76, \sigma=0.76$) ข้อ 4.4 การจัดการเรียนการสอนของครูปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu=3.63, \sigma=0.80$) และข้อ 4.7 การบริหารจัดการห้องเรียน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\mu=3.60, \sigma=0.81$)

6. อภิปรายผล

ผลจากการศึกษา ติดตามการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสตูลและ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภोजะนะ อำเภอกะพสา อำเภอนาหวี และอำเภอบะนัง) ที่ได้รับการสนับสนุนจัดสรร ติดตั้งอุปกรณ์ รับผิดชอบอินเทอร์เน็ต การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การติดตามสภาพการดำเนินงาน สภาพการทำงาน สภาพการใช้งาน การเข้าถึงการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชนในระดับคุณภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาภาพรวมจะเห็นว่า 1) การเตรียมโรงเรียนเพื่อรองรับการติดตั้งการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) การจัดสภาพห้องเรียน อาคารเรียน และสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก 2) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก 3) การกำหนดนโยบายและการนำนโยบายการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 4) การจัดการเรียนการสอนของครูปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก 5) การวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก 6) การสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 7) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก และ 8) สภาพการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนเอกชน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นไปตามมาตรฐานมาตรฐานสำหรับการนำเอาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เสริมสร้างความเข้มแข็งหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน การจัดสภาพ การสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ของครูและนักเรียน อันจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ลดช่องว่าง และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึง การศึกษา

ที่มีคุณภาพ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียน 2. ด้านผู้บริหารโรงเรียน 3. ด้านครูผู้สอน 4. ด้านนักเรียน (มูลนิธิทางไกลผ่านดาวเทียมในพระราชูปถัมภ์, 2561) และเมื่อพิจารณารายข้อของด้านนักเรียน นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เป็นวิธีการที่ช่วยแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนครูในโรงเรียนพื้นที่ห่างไกลและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็ก ส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และการจัดการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสามารถแก้ไขการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็กได้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

1. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข ระดับนโยบาย

1.1 การเรียนรู้โครงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่ผ่านมา ทำให้นักเรียนไม่สามารถสื่อสารกับครูปลายทางได้ นักเรียนปลายทางไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้กับนักเรียนต้นทาง เนื่องจากตารางเวลาเรียนไม่ตรงกัน โรงเรียนจึงต้องใช้การสอนแบบ offline แทน

1.2 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สนับสนุนจำนวนอุปกรณ์ DLTV ให้ครบทุกห้องเรียนอาจจะใช้งบประมาณร้อยละ 50 และผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเอกชน สมทบร้อยละ 50

1.3 ให้โรงเรียนต้นทางทำใบงาน ใบความรู้ให้ครบทุกเนื้อหาเพิ่มเติม

1.4 การใช้ DLTV เป็นประโยชน์มาก สำหรับวิชาการงานอาชีพ แต่เนื้อหาหลักสูตรเมื่อเทียบหลักสูตรในระดับเดียวกัน ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร แต่นักเรียนมีความสุขในการรับชมมาก

1.5 ควรจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาเพิ่มเติม และเนื้อหาบางรายวิชาระดับชั้นเดียวกัน จะไม่ตรงกัน

1.6 ควรจัดให้มีการศึกษา DLTV ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น รายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาการคำนวณ เป็นต้น เพื่อสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระหว่างที่ครูผู้สอนมีภารกิจอื่น

1.7 ขอให้เพิ่มสื่อวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์มากขึ้น

1.8 จากการที่ได้ศึกษาโครงสร้างรายวิชาจะเห็นว่า มีเนื้อหาและหลายส่วนที่ไม่ตรงกัน หากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำเป็นหนังสือเรียนหรือคู่มือการเรียนการสอน จะทำให้โรงเรียนสามารถจัดทำหลักสูตรให้สัมพันธ์กับหลักสูตรของ DLTV ได้

2. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข ระดับพื้นที่

2.1 เพิ่มการเข้าถึงและให้การสนับสนุน DLTV เนื่องจากการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) รูปแบบการดูย้อนหลังเป็นที่นิยม ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงระบบการดูย้อนหลังให้มีคุณภาพสูงขึ้น ทั้งในด้านภาพและเสียง รวมถึงการสนับสนุนทางเทคนิคที่มีความพร้อม ควรมีการจัดหาคู่มือและสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงขึ้น และสามารถเข้าถึงได้ง่ายสำหรับครูและนักเรียน

2.2 พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ควรปรับปรุงและเสริมสร้างความพร้อมของระบบไฟฟ้าและอุปกรณ์รับสัญญาณ รวมถึงเครื่องรับโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้น พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตให้มีความเร็วและเสถียรมากขึ้น เพื่อรองรับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การบริหารจัดการและการสนับสนุนจากผู้บริหาร ผู้บริหารควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ ของบุคลากรทางการศึกษาในด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรมีการจัดให้สม่ำเสมอ

2.4 การสื่อสารและการประสานงาน ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อแบ่งปันทรัพยากรและความรู้ในการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม การสื่อสารระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ควรมีความชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกันและสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. เอกสารอ้างอิง

1. มุลนิธิทางไกลผ่านดาวเทียมในพระราชูปถัมภ์. (2561). แนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้ได้มาตรฐาน. มุลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์และศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล. กรุงเทพฯ : มุลนิธิการศึกษาทางไกล
2. สำนักงานงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). สภาพการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี ที ซี คอมมูนิเคชั่น กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554
3. สำนักงานทดสอบมาตรฐาน (2562). ประกาศผลสอบโอเน็ต 62 ปีการศึกษา 2562 สืบค้นจาก<http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Login.aspx> เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2564.
4. เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2554). รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554